

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Haukvatnet friluftsbarnhager- Nilsbyen friluftsbarnhage

og

Trondheim eiendom

Vår saksbehandler
Bente Høier

Vår ref.
14/2687/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
28.05.2014

Nilsbyen friluftsbarnhage - tilsyn 14.05.14 etter forskrift om miljørettet helsevern i barnhager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnhager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 14.05.2014 tilsyn ved Nilsbyen friluftsbarnhage.

Tilstede ved befaringen var:

Nan Grethe Søråunet, stedfortreder for styrer, Haukvatnet friluftsbarnhager,
Olav Saarheim, driftsoperatør Trondheim eiendom
Ole Johan Støkkan, prosjektleder vedlikehold Trondheim eiendom

Fra miljøenheten møtte
Elin Grønvold Aunet, rådgiver
Bente Løvlie Høier, sjefingeniør

Enhetsleder Pål Gerhard Rystad har gitt supplerende opplysninger per telefon etter tilsynsbesøket.

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnhager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 14.05.14 var å gjennomgå barnhagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnhagens fremlagte dokumentasjon.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnhager og skoler m.v.*:

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Statens helsetilsyns veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse av barnehagen

Nilsbyen friluftsbarnehage er en kommunal barnehage med til sammen 24 barn i alderen 3-6 år fordelt på 2 avdelinger. Nilsbyen friluftsbarnehage hører inn under Haukvatnet friluftsbarnehager.

Barnehagen holder til i klubbhuset til Byåsen salongskytterlag, og leiekontrakt mellom huseier og Eierskapsenheten i Trondheim kommune viser vedlikeholdsansvar. Trondheim eiendom har i hovedsak ansvar for bygningens indre vedlikehold samt utelekeplass, mens skytterlaget har ansvar for ytre vedlikehold av bygget.

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Ansatte melder avvik skriftlig på avviksskjema til ledelsen. Dette gjelder både bygningsmessige avvik og avvik på interne driftsrutiner. Ansatte kan også sende avvik til ledelsen på SMS, og denne løsningen velges vanligvis dersom det er viktig med rask varsling til ledelsen (for eksempel ved risikosituasjoner for barn). Barnehagens ledelse vurderer å ta i bruk muligheten for direkte registrering via SMS i Kvaliteket. Det er viktig at avvik som sendes per SMS dokumenteres. Avvik behandles fortløpende i avdelingsmøter, og tiltak beskrives på avviksskjema. Avvik tas i ettertid opp i møter i arbeidsmiljøgruppa (AMG) felles for enheten ved Haukvatnet friluftsbarnehager. Ledelsen avgjør om avviket skal sendes videre på e-post til Trondheim eiendom.

Enhetsleder har meldt flere bygningsmessige avvik til skytterlaget, men har ikke mottatt noen tilbakemelding på hvordan avvikene vil bli rettet eller framdriftsplan for dette. Trondheim eiendom har nylig overtatt leieansvaret i forhold til byggeier, og alle bygningsmessige avvik skal nå meldes til Trondheim eiendom for videre avklaring overfor skytterlaget. Det må avklares hvordan melding av bygningsmessige avvik til byggeier skal dokumenteres og sikres oppfølging/retting.

Vaktmesterbok benyttes for å melde punkter til driftsoperatør. En del mindre avvik/feil meldes direkte til vaktmester muntlig eller per telefon. Større bygningsmessige avvik meldes Trondheim eiendom via e-post. Ved hastesaker ringes driftsoperatør, eller andre ansvarlige. Slike muntlige meldinger blir i liten grad dokumentert. Det er viktig at slike hastesaker dokumenteres i avvikssystemet ved barnehagen. For avvik som er meldt videre til Trondheim eiendom eller byggeier foreligger ingen dokumentasjon ved barnehagen som viser hvordan meldte avvik er fulgt opp/vil bli rettet.

Det ble ved tilsynet opplyst at alle skader på barn meldes skriftlig på eget skademeldingsskjema og på samlelister som sendes forsikringselskap hver 3.mnd. Enhetsleder foretar gjennomgang av meldte skader på barn fortløpende, men bør foreta samlet gjennomgang årlig for å avdekke eventuelle gjentatte hendelser/situasjoner.

Tilsynet viste at avvik og mangler dokumenteres i ulike systemer/skjema/bøker/kontroller. Dette gir et uoversiktlig system for kontroll av at avvik rettes. I årshjul for HMS er det beskrevet årlig gjennomgang av alle avvik.

Bestemmelsene om internkontroll stiller krav til at man skal jobbe forebyggende. For å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet, for å avdekke trender, er det avgjørende at man har en oversikt over alle avvik, og kan gjennomgå disse.

Avvik nr 1: Det foreligger ikke tilfredsstillende rutiner for melding og håndtering av avvik som meldes byggeier.

Barnehagens ledelse må sammen med Trondheim eiendom og skytterlaget avklare hvem som har ansvar for ulike typer avvik og hvordan avviksmeldinger og oppfølging av disse skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal inneholde beskrivelse av tiltak, framdriftsplan og eventuelle avbøtende tiltak fram til avvik er rettet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §4 Internkontroll.

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Barnehagen hadde hovedvedlikehold av innendørs arealer i 2013, og gjennomførte før dette en utvidet vernerunde for å fange opp behov for å bedre arbeidsmiljøet for barn og voksne. Enhetsleder opplyste at det ikke er foretatt vernerunde etter denne gjennomgangen.

Enhetsleder opplyste etter tilsynsbesøket at det i flere runder er sendt skriftlig melding til huseier om problemer med trekk fra vinduer, dårlig isolasjon som gir lav innetemperatur vinterstid og behov for kontroll av tak og ytterkledning (se punkt 2). Barnehagens ledelse har ikke mottatt noen tilbakemelding fra huseier på hva som vil bli gjort av tiltak eller framdrift for dette arbeidet. Det foreligger ingen plan for utbedring av avvikene, eller beskrivelse av avbøtende tiltak. De bygningsmessige manglende er ført som avvik nr.5 og 6.

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Det ble foretatt full gjennomgang av internkontrollrutinene med alle ansatte høsten 2013. På årshjul for HMS er det fastsatt to sikkerhetsuker årlig der gjennomgang av relevante sikkerhetsrutiner (for eksempel HMS i skogen) inngår.

For å sikre oversikt over hvilke rutiner som er gjennomgått med ansatte bør alle rutiner og revisjoner/gjennomganger dateres, og det bør lages en plan for hvordan man kan sikre årlig kontroll av at skriftlige rutiner samsvarer med praksis.

Barnehagen bør synliggjøre alle systematiske kontroller og gjennomganger som har betydning for barnas arbeidsmiljø i et årshjul eller lignende. Punkter som bør fastsettes er brannøvelser, førstehjelpsopplæring, vernerunder inklusive fokus på barns sikkerhet, kontroll av lekeplassutstyr, gjennomgang av meldte avvik og skademeldinger, gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø og bygningsmessige kontroller (ventilasjon, brannalarmanlegg etc).

Førstehjelps kompetanse (jf §15)

Enheten arrangerer førstehjelpskurs for alle ansatte annet hvert år. I tillegg gjennomføres livredderkurs hvert år. Barnehagens ledelse har oversikt over de ansattes kompetanse på førstehjelp.

Sikkerhet på innendørs lekeareal (jf §14)

Ved tilsynet ble det opplyst at sikkerhet på innendørs lekeareal kontrolleres og følges opp fortløpende av personalet. Personalet utbedrer selv, eller melder til driftsoperatør for utbedring.

Driftsoperatør foretar innvendig bygningsmessig kontroll og kontroll utendørs etter fastlagt sjekklister og frekvens. Verneombud fra barnehagen deltar enten ved befaringen eller gjennomgår utfylt sjekklister i ettertid.

Det ble ved tilsynet opplyst at verneombudet gjennomfører årlige vernerunder med tanke på ansattes arbeidsmiljø. Slike vernerunder bør utvides til også å gjelde barnas arbeidsmiljø, og man bør samtidig foreta kontroll av sikkerhet på innendørs lekeareal etter fastlagt sjekklister.

Det ble avdekket noen sikkerhetsmangler ved befaringen i barnehagens lokaler som burde vært fanget opp ved kontrollrunder/vernerunder (se avvik nr.3). Det må derfor benyttes mer detaljert sjekklister ved kontrollrundene for å sikre at viktige sikkerhetspunkter er kontrollert og for å dokumentere at sikkerhet for barn er vurdert.

Avvik nr. 2: Det er ikke etablert et system for tilfredsstillende kontroll av barnehagens innelekeområde med tanke på barns arbeidsmiljø og sikkerhet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §4 Internkontroll og § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Sikkerhet på utelekeplass (jf §14)

Barnehagen har ikke montert noe lekeplassutstyr på uteområdet, og det er derfor ikke gjennomført noen kontroll i henhold til Norsk standard av kommunens lekeplasskontrollører.

Barnehagens foreldre, ansatte og barn har laget egne lekeapparater i form av klatretårn og lekehus. Slikt lekeplassutstyr som produseres selv skal også tilfredsstillende kravene i Forskrift om lekeplassutstyr. Det må etableres rutiner som sikrer at barnehagens egenproduksjon av lekeapparater tilfredsstillende gjeldende regelverk. Se også rapportens punkt 2.

Barnehagens uteområde er ikke inngjerdet, og det er etablert rutiner som sikrer daglig kontroll av utelekeområdet nærmest barnehagebygget. Barnehagen bør foreta en sikkerhetsvurdering av lekeområdet ved barnehagen og formulere kontrollpunkter for slike daglige kontroller. Det bør dokumenteres på kvitteringsliste at kontroll er gjennomført.

Ved bruk av barnehagens rasteplasser i skogen følges beskrevne rutiner for kontroll/inspeksjon av rasteplass i HMS i skogen.

Vask av leker (jf §17)

Barnehagen har foretatt en risikovurdering av lekene, og har etablert rutiner for vask som innebærer vask av leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen minst hver 14. dag. Ved mye sykdom intensiveres vaskerutinene. Rutinene er i samsvar med anbefalingene fra Folkehelseinstituttet og miljøenheten.

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler***Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.***

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette dreide seg om manglende skåldesikring av kjøkkenarmatur og dårlig sikring av garderobehyller i

grovgarderoben. Det må foretas en gjennomgang av barnehagens innelekeområde med fokus på sikkerhet for barn, og avdekkede avvik må rettes.

Avvik nr. 3. Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Sikkerhet på uteområdet:

Barnehagens ansatte og barn har laget egne lekeapparater i form av klatretårn og lekehus. Slikt lekeplassutstyr som produseres selv skal også tilfredsstille kravene i forskrift om lekeplassutstyr, som Miljøenheten legger til grunn ved sine tilsyn. En rask vurdering av klatretårn og lekehus viste flere mangler i forhold til forskriftens bestemmelser om fallunderlag og farlige åpninger. Kommunens lekeplasskontrollører bør kontaktes for å avklare om det kan iverksettes tiltak på eksisterende apparater slik at de tilfredsstiller forskriften, eller om nytt utstyr må etableres.

Avvik nr.4: Egenproduserte lekeapparater er ikke i samsvar med kravene i Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.

Avviket er hjemlet i forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap

Bygningsmessig vedlikehold

Det ble ved tilsynet opplyst at problemer med trekk fra utette vinduer er meldt byggeier, men at det ikke er mottatt noen tilbakemelding fra byggeier om utbedring. Ved tilsynsbefaringen ble det konstatert utette og fuktpåvirkede vinduer. Vinduer må derfor etterses og tettes, eventuelt må vinduer skiftes ut dersom de ikke kan utbedres slik at forskriftens bestemmelser overholdes.

Avvik nr.5. Lokalene har dårlig isolerte og utette vinduer som gir trekkproblemer i barnas oppholdsarealer.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §19 Inneklima og luftkvalitet.

Det ble ved tilsynet opplyst at lokalene er dårlig isolert, noe som gir problemer med å sikre tilfredsstillende innetemperatur vinterstid. Lokalene er utstyrt med gamle varmelister med dårlig kapasitet.

Avvik nr.6. Lokalene er dårlig isolerte og har en oppvarmingsløsning med lav kapasitet, noe som gir problemer med å sikre tilfredsstillende innetemperatur vinterstid.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §19 Inneklima og luftkvalitet.

Ved tilsynsbefaringen ble det observert svakheter ved taktekkingen som kan gi risiko for fuktinntregning i konstruksjonen. Miljøenheten ber derfor om at det fremlegges dokumentasjon på at det er foretatt en kontroll av taktekkingen. Vi viser i denne forbindelse til forskriftens § 5 Opplysnings- og informasjonsplikt.

Det ble ved tilsynet opplyst at det etter Trondheim eiendoms eller barnehagens kjennskap ikke foreligger noen plan for vedlikeholdet av bygningsmassen (ytte vedlikehold). Internkontroll medfører et krav om at virksomheten skal jobbe forebyggende og utbedre/forbedre forhold før det oppstår avvik. Miljøenheten mener derfor at bygningseier bør utarbeide vedlikeholdsplan for å sikre

at bygningsbevarende tiltak iverksettes for å hindre at avvik oppstår. Skytterlagets vedlikeholdsplan for ytre vedlikehold bør samkjøres med Trondheim eiendoms plan for indre vedlikehold.

Merknad nr.1: Det bør utarbeides en vedlikeholdsplan for bygningsmassen.

Miljøenhetens konklusjon

Nilsbyen friluftsbarnehage har etablert et skriftlig system for registrering og håndtering av avvik, men det synes som om ansvar og tilbakemelding på avvik som er meldt videre må forbedres.

Tilsynet avdekket 6 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes. Videre ber Miljøenheten om dokumentasjon på at det er gjennomført kontroll av taktekkingen.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 28.08.2014** på at avvikene er rettet.

Miljøenheten ber om at det fremlegges dokumentasjon på at det er foretatt kontroll av taktekkingen. Dokumentasjonen bes fremlagt **innen 28.08.14**.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting og Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 5 om opplysningsplikt.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:

Postmottak Oppvekstkontoret